

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Toruniu

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY
ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

www.bydgoszcz.rdos.gov.pl

Bóbr
Castor fiber

1 POZNAJ BOBRA

Bobr europejski *Castor fiber* objęty jest w Polsce ochroną częściową zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Ponadto na mocy prawa europejskiego Załącznik II i IV, jak również Konwencji Berneńskiej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami: art.52 ust.1 ustawy o ochronie przyrody w stosunku do bobra wprowadzono szereg zakazów dotyczących m.in. niszczenia, usuwania lub uszkodzenia nor, żeremi, tam oraz umyślnego płoszenia lub niepokojenia. Regionalny dyrektor środowiska na obszarze swojego działania może wydać decyzję zezwalającą na odstępstwo od ww. zakazów, np. na niszczenie tam i nor.

W tym celu należy złożyć wniosek, którego wzór jest dostępny na stronie internetowej RDOŚ w Bydgoszczy: <http://bip.bydgoszcz.rdos.gov.pl/jak-zalatwic-sprawe>.

Ogrodzenie elektryczne na bobry lub inaczej mówiąc pastuch na bobry, to rozwiązanie które w sposób skuteczny ochroni sady lub inne uprawy przed bobrami. Pastuch powinien być dostosowany do rozmiarów bobra. Dlatego też stosując pastuch przeciw bobrom do ochrony np. stawów musimy zastosować na wysokości kilkudziesięciocentymetrowe ogrodzenia. Elektryzator, który generuje impulsy elektryczne, w razie zetknięcia zwierzęcia z pastuchem wytwarza silny impuls elektryczny, który odstrasza bobra w sposób efektywny i bezpieczny.

2 JAK ZAPOBIEGAĆ SZKODOM

Istnieje szereg metod pozwalających w znaczący sposób ograniczyć szkody wyrządzane przez bobry. W pierwszej kolejności należy zadbać o regularną konserwację i utrzymywanie we właściwym stanie urządzeń i cieków wodnych (tj. rowów melioracyjnych, przeciwpowodziowych wałów, grobli stawowych). Coraz powszechniejsza jest również tendencja do pozostawiania wzdłuż cieków i zbiorników wodnych strefy buforowej o szerokości od 20 do 50 metrów, w której nie prowadzi się działań gospodarczych. W wielu krajach Europy brzegi rzek, rowów czy też grobli stawowych zabezpieczane są z powodzeniem przed rozkopywaniem przy użyciu stalowej siatki. Sady owocowe czy szkółki drzewek grodzone są siatką metalową wkopaną w grunt na 1 metr i zagięta pod kątem 90°. W niektórych przypadkach w tamach bobrowych instalowane są rury przepustowe, zapewniające przepływ wody bez konieczności rozbiierania tam.

3 BÓBR INŻYNIER BIORÓŻNORODNOŚCI

Budowane przez bobry tamy podnoszą poziom wód w ciekach, przyczyniając się do naturalnej retencji wody.

W lasach prowadzi to do odtwarzania śródleśnych bagien stanowiących cenne środowisko życia dla wielu gatunków roślin i zwierząt. W okolicy stawów bobrowych podwyższa się i stabilizuje poziom wody gruntowej, zmniejsza się erozja oraz zwiększają możliwości samooczyszczania cieków. Ponadto jak twierdzą niektórzy eksperci, działalność taka w górnych odcinkach rzek przyczynia się do zmniejszenia fali powodziowej.

4 ŹRÓDŁA SYTUACJI KRYZYSOWYCH

Niestety tamy budowane przez bobry w wielu przypadkach przyczyniają się do zalewania upraw rolnych, a głównym źródłem problemów jest często brak bieżącej konserwacji urządzeń melioracyjnych oraz naturalnych cieków. Zaniedbane rowy obfitujące w roślinność stanowią wymarzone miejsce do życia dla bobrów i niejako „zapraszają” do osiedlenia się przez te zwierzęta. Trzeba pamiętać, że rodzina bobrowa może się składać nawet z 10 osobników, a każdy z nich ma duży apetyt-latem na rośliny zielone i liście, a w okresie jesienno-zimowym i wczesnowiosennym na młode pędy, cienkie gałązki, lyko i korę.

Bobry mogą powodować także szkody w lasach i zadrzewieniach nadwodnych, ścinając drzewa na potrzeby budowy tam i żeremi i obgryzając je z kory. Z kolei w gospodarstwach rybackich zwierzęta te wyrządzają szkody, kopiąc nory i kanały, naruszając przez to strukturę grobli stawowych. „Walka” z bobrami jest trudna i często z góry skazana na niepowodzenie, ponieważ zwierzęta te mają doskonale rozwinięty węch, słuch i dotyk.

Wyczuwając kierunek i siłę prądu wody szybko lokalizują uszkodzenia tam, a ich naprawa lub odbudowa zajmuje im zaledwie kilka godzin.

Przesiedlenie rodziny bobrowej nie przynosi oczekiwanych rezultatów, ponieważ zwolnione siedlisko zazwyczaj bardzo szybko zajmowane jest przez inne osobniki.

5 ODSZKODOWANIA ZA SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ BOBRY

Zgodnie z art.126 ust.1 ustawy o ochronie przyrody za szkody wyrządzone przez bobry odpowiada Skarb Państwa. Poszkodowany niezwłocznie zgłasza szkodę do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Wzór wniosku jest dostępny na stronie: <http://bip.bydgoszcz.rdos.gov.pl/szacowanie-szkod-wyrzadzonych-przez-zwierzeta-objete-ochrona-gatunkowa>.

Ponadto, właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych, leśnych i innych rodzajów mienia, na podstawie art.126 ust.4 ustawy o ochronie przyrody, mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie sposobów zabezpieczania przed szkodami powodowanymi przez bobry.